

Še nekaj misli o statistiki ob koncu koledarskega leta

Številni demografski dogodki (rojstvo, smrt, poroka, razveza, selitve) močno zaznamujejo naše življenje. Statistika prebivalstva je tudi eno najbolj tradicionalnih in hkrati najstarejših področij statistike. Prvo štetje prebivalstva, ki je bilo predhodnik današnjih popisov prebivalstva, je bilo v Sloveniji izvedeno davnega leta 1754, prvi pravi popis prebivalstva pa leta 1857. Od tega obdobja naprej se bolj ali manj redno vodijo tudi podatki verske statistike. Če pogledamo v medije, kaj pravijo o slovenski statistiki v zadnjih petdesetih letih, najdemo naslednje ugotovitve že v naslovu prispevka: **«Slovenija 1965-2015: Manj porok, več ločitev, daljše življenje»** (avtor Tomaž Smrekar)

»Družinske oblike mladih se v Sloveniji spreminjajo. Tradicionalne oblike postajajo netradicionalne. Včasih je bil tipični življenjski potek: poroka, selitve in otrok. Danes pa ljudje preprosto živijo skupaj in imajo otroke, ne da bi se poročili. Leta 1965 je bilo 9 odstotkov otrok rojenih neporočenim materam, ta trend je leta 1990 prišel do 25 odstotkov, danes pa ta odstotek znaša že 58. Pomembno vlogo pri tem je odigrala zakonska ureditev, ki je leta 1976 izenačila obe skupnosti.

Slovenija je ena izmed držav z najnižjim številom porok, to merimo s številom na 1.000 prebivalcev. Danes ta indeks znaša 3 poroke na 1.000 prebivalcev, kar pomeni približno 6.500 porok na leto. To je skoraj 10.000 manj od leta 1965,“ je navedel Tomaž Smrekar in navedel že obratno gibanje pri vprašanju ločitev: “Tu kazalec merimo na 1.000 sklenjenih zakonskih zvez. V tem trenutku je ločitev 376, leta 1990 jih je bilo 218, leta 1965 pa 122. Položaj je torej popolnoma drugačen, kot je bil nekoč.

Življenjska doba vse daljša. Eden najpomembnejših kazalnikov za vsako družbo so podatki o pričakovani življenjski dobi. Gre za model, pri katerem izračunamo, koliko let bi živel človek, ki bi se rodil v posameznem letu, če bi naslednjih 100 let stopnja umrljivosti ostala ista kot v letu, ki jo računamo.”

Leto	Moški	Ženske
1965	65,5	72,7
1990	69,5	77,4
2013	76,9	83,1

Zastavljam si vprašanje, kako te javnomnenjske ugotovitve delujejo na vse nas? Zanimive so ugotovitve kako vplivajo na javno mnenje določeni zakoni, ki so sprejeti na državnem nivoju! Veliko vprašanj se mi postavlja, verjetno še marsikomu izmed rednih obiskovalcev nedeljskih svetih maš. A tudi iz takšnih ugotovitev je moč razbrati dejstvo, da Bog po vijugastih črtah piše ravno.

Verska znamenja

Priljubljena tema župnijskega lista minulega leta so bila verska znamenja. Če je bilo nekaj predaha zaradi prazničnih dogodkov, pa ponovno nadaljujmo z odkrivanjem verskih znamenj na področju laške župnije. Nadaljujmo pri znamenjih na Marija Gradcu. Kapelice okrog marijagraške cerkve so nemi pomniki dogajanj verskega življenja preteklih rodov. K temu sodi tudi križ pred cerkvijo Karmelske Matere Božje. Skica griča Marija Gradec v Gajšnikovi Topografiji, iz leta 1740, kaže

zanimiv podatek o postavljeni, sedaj obnovljeni kapelici Marijienga vnebovzetja, nad njo pa na mestu koder stoji sedaj kapelica posvečena Kristusovemu trpljenju, postavljen mogočen križ s korpusom. Z jugozahodne strani še ni postavljene kapelice zadnje večerje, opazimo pa skiciran z zadnje strani poprej omenjen križ. Ali je sedanji križ postavljen v zvezi s pokopališčem okrog tega svetišča (opuščeno je bilo leta

1828), še niso najdeni pisni ali drugi viri. Podoben križ imata namreč obe podružnici (tudi sv. Katarina) v bližini svetišča, koder je bilo tudi evidentirano pokopališče.

Kolškov - Ojsterškov križ na Marija Gradcu

Ob cesti, ki vodi mimo strmjenega zaselka, zagledamo za ovinkom lepo oskrbovan križ na zelenici pred hišo št. 66. Po pripovedovanju mame hčerki Faniki Kolšek, ki se je na to domačijo iz Reke pridožila leta 1928, je bilo to znamenje postavljeno kot priprošnja za ozdravitev hudo bolanega prednika. Ni pa se ohranilo ime in čas, ko je bil ta križ postavljen. Mizar Ignac Fajfer iz Tevč, je pred desetletji, po obnovi hiše, temeljito obnovil križ.

Marijina kapelica

Naslednje znamenje ob isti cesti, ki se vzpenja močno v hrib, je postavljena Marijina kapelica, ki stoji nad hišo v Marija Gradcu 78. Je nižja, pozidana, ometana, na vrhu prekrita s strešno opeko. V niši zadnje stene je kamnit oltar in na njem križ. Na njem in za njim so votivne podobe. Pred

vhodom je kovinska ograja. Znamenje je na tem mestu od leta 1972 (1975?), ko so ga zaradi razširjanja ceste prestavili z nasprotne, desne strani ceste. Prej je v kapelici stal kip lurske Matere Božje. Sedaj je obnovljen. Lastnik namerava kapelico obnoviti in vanjo postaviti ta Marijin kip. Za znamenje skrbi družina Geršak.

Malo višje je postavljeno preprosto znamenje na drogu, lesena kapelica s križem. Odprta lesena kapelica s križem stoji ob gozdu. Pod njim je še manjši lesen križ. Znamenje je bilo postavljeno, po pripovedovanju Geršakovih, leta 1954.

Tomažinova kapelica

Tomažinova kapelica stoji blizu hiše v Marija Gradcu 21. Je odprta, pozidana, z dvokapno streho, prekrita z bobrovcem. Portal pri vhodu vanjo zaznamujeta dva stebra, lok med njima povezuje spodnji in gornji del. Na zadnji steni kapelice je v niši za zastekljenim oknom Marijin kip. Na vsaki strani kapelice je zastekljeno okno, ki je na vrhu prebarvano. Pred vhodom v kapelico je kovana kovinska ograja, s črkama AS v sredini.

Znamenje vzdržuje in krasi lastnica Stanka Frece.

V zadnjih dneh strega leta, 28. decembra 2016, smo se na laškem pokopališču poslovili od "Marija-graškega mežnarja" **Antona MEDVEŠKA**. Dolga desetletja sta z ženo Stanislavo vestno skrbela, da je donel glas zvonov z zvonika te cerkve tako točno, da bi lahko po njem naravnali uro. Anton je bil v svojem aktivnem življenjskem obdobju, v službi na železnici, zato je rad poudaril, kako pomembna je točnost. Skupaj z okoliškimi farani sta skrbela, da je bila cerkev skrbno negovana in pripravljena za bogoslužje. Zadnja leta so jima starostne težave delale vse večje preglavice. Izrazila sta hvaležnost, ko sta za Martinovo 2015 prejela od nadžupnije Laško priznanje za njuno nesebično delo in skrb za svetišče. V letu 2016, v razmaku dobrih pet mesecev, ju je Gospodar življenja vzel k sebi.

V tem tednu, 4. januarja 2017, smo se z mašo zadušnico v župnijski cerkvi, nato pa na laškem pokopališču poslovili od ključarja cerkve na Šmohorju, upokojenega mizarskega mojstra **Petra HRASTELJA**. Veličasten pogreb je pokazal, da smo Laščani Petru zelo hvaležni za njegovo aktivno življenjsko delovanje na kulturnem, političnem in cerkvenem področju. Kakor je bil velik v svojem aktivnem življenjskem slogu, pa je na svoj način pokazal svojo veličino tudi v bolezni. Več kot tri leta in tri mesece, ko je bil oskrbovanec v Domu osterelih v Laškem in je imel vsakodnevno odlično oskrbo tudi s strani žene Brede, je ob vsakokratnem obisku duhovnika, ko je bila sveta maša v domu, zelo lepo prejemal sveto obhajilo. Tako je bilo še v minulem decembru. Za njegov zgled smo mu zelo hvaležni.

Začenjamo s tečajem Alfa

Tečaj poteka ob večerih, enkrat tedensko. Na začetku vsakega srečanja je čas za prigrizek in spoznavanje. Za sprostitev in pripravo na pogovor zapojemo nekaj pesmi ob spremljavi kitare. Sledi predstavitev nosilne teme, ki je jedro večera in klepet po skupinah – to je kraj in čas, ko nobeno vprašanje ni preveč enostavno, prezahtevno ali preveč provokativno. Vabljeni!

V tednu od 09.do 13.januarja je reden verouk.

NEDELJA, 8.1., JEZUSOV KRŠT

7.00: živi in + farani

9.00: + Ivan STOPINŠEK, 5. obl., Tomaž, Justina FRECE

10.30: + Ivan VERBOVŠEK, 1. obl.

+ Pavla VOGA in rodbina KOZMUS

PONEDELJEK, 9. 1., sv. Pij IX., papež

7.30: + Srečko (ml.), Marija, Srečko (str.) JUH, Marija in Martin TROBIŠ

+ Anton MEDVEŠEK

TOREK, 10.1., sv. Gregor Niški, škof, cerkveni učitelj

18.00: + Andrej ŠIBILA, 3. obl.

+ Peter HRASTELJ, 8. dan

ob 14.30 sv. maša, ob 15.00 pogreb + Anike VODIŠEK

SREDA, 11.1., sv. Pavlin Oglejski, škof

7.30: + Janez HABE

+ Vinko in Jože ŽELEZNIK

+ Avguštin ŽIKOVŠEK

+ Frančiška KRAŠOVEC

ČETRTEK, 12.1., sv. Tatjana, mučenka

18.00: + Terezija PADER, 8. dan

+ Martin ŠKOBERNE

+ Angela in Izidor BELEJ

18.30: srečanje Alfa - 1

PETEK, 13.1., sv. Hilarij, škof, cerkveni učitelj

7.30: + Veronika JAKOPIČ

18.00: + Marjan KURAT, 21. obl. in Terezija

+ Amalija FRECE

SOBOTA, 14.1., sv. Odon, prior v Jurkloštru

18.00: + Janez, Marija PUŠNIK, stari starši iz

Plazovja in brat Jože

+ Anton MLAKAR, bratje in sestra

2. NEDELJA MED LETOM, 15.1.

7.00: živi in + farani

9.00: + Ana VODIŠEK, 13. obl. in mož Peter, 12. obl.

10.30: + Jakob BIJOL, Pepca BAMBIC (Ljubljana)

+ Ana, Alojz TERŠEK

MARTINOVA LILIJA

8. januar 2017, leto 9, št.: 02

V postavljenih jaslicah v Laškem, od 6. januarja naprej, vidimo svetopisemski prizor: "Ko pa so zagledali zvezdo, so se silno razveselili. Stopili so v hišo in zagledali dete z Marijo, njegovo materjo in so padli predenj in ga počastili; in odprli so svoje zaklade in mu darovali zlata, kadila in mire." (Mt 2,10-12)

Naj bo tudi za nas znamenje vere in upanja v odrešenje.